

Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, Katedra výtvarné výchovy

Akad. rok 2019/20

Posudek vedoucího diplomové práce

Vedoucí bakalářské práce: **doc. ak. mal. Ivan Špirk**

Oponent bakalářské práce: **MgA. Sylva Francová, Ph.D.**

Autorka bakalářské práce: **Bc. Zuzana Adamová**

Obor práce: **Specializace v pedagogice (B7507)**

Název práce: **Osud jednotlivce – hledání kořenů (Specifické souvislosti v umění 20. století)**

Kolegyně Adamová vypracovala diplomovou práci, která reflektuje katedrální zájem o prosazení tématu rodinné historie, prapředků a péče o vlastní minulost jako významnou součást vzdělávacích programů ve školách. Pomineme-li až terapeutický rozměr takové činnosti v soustavně a systematicky narušované společnosti totalitami ve 20. století i chaosem dnes, zbývá stále velmi mnoho důvodů se těmto tématům věnovat a mladou společnost vracet a vychovávat k porozumění hodnotám minulosti a historické a rodinné paměti. Téma Dp je uchopeno v intencích studia rodinné historie, interpretované skrze osudy charismatických rodinných příslušníků i výtvarných umělců obdobného ražení. Jsme v práci seznámeni se zástupci světa odbojných skupin nábožensky orientovaných lidí, kteří pro ideály svobody dokážou mnohé obětovat a učinit.

Práce je pojata jako historická sonda, pracující s velkým objemem informací, zjištění, materiálů a dokumentace na úrovni živých studií orální historie, jejichž význam je dlouhodobě ceněn. Diplomantka nepřináší sumarizující teoretické soudy a závěry, ale cit a osobní zkušenost vytváří pozoruhodnou logiku a provázanost výběru zkoumaných témat.

V první části je rozebrána teoretická platnost závazků člověka – správce vlastní minulosti (str. 14 a 15). Na příkladu životních osudů katolického aktivisty p. Adámka posouvá diplomantka téma k paměti a osobní identitě ve 20. stol., které na osudu p. Adámka (autorčina dědečka) pozoruhodně účinně představuje.

Druhá část Dp, nazvaná Místa inspirace, přátelství (str. 47-62) je souborem samostatných medailonů, popisů života umělců, kteří s J. Adámkem obsahově souvisí, ale propojení reflektujícím textem začíná chybět, životopisných dat je již mnoho a zástupný charakter, jako obsáhlý životopis Adámkův, nemají. Tato sestava autorů zasloužila jinou metodiku prezentace. Začíná toho být na čtenáře mnoho: závěry si dělejte sami. Souvislost tematická nezaručuje pevnost obsahovou, ani vyváženost celku.

Analytickou a obsahově propojující partii se tak v práci stává soubor lekcí v Didaktickém oddíle Dp. Tato část očekávatelně obsahuje interpretační pozice a dětem byly nabídnuty úkoly s hloubkou porozumění tématu. Lekce mají silný aspekt lidskosti, dětem nabízí otevřené pohledy na téma hledání kořenů a úvah o stáří. Skladba hodin má dynamiku a vývoj, použité výtvarné prostředky jsou nápadité a funkční, děti jsou zataženy do pátrání po osudech a životech předků bez použití účelových a statických forem. Dobrodružství zkoumání témat přineslo pohyb v mysli žáků, i při práci na papíře. Kvalita výtvarných výstupů je vysoká.

Poslední částí je tematizovaný autorský soubor rozmanitých řešení. Od velmi aktuálních, společensky aktivních pozic autorky, po tradiční formy, v tomto případě zatěžkaných kreseb s nejistým sdělením. S radostí oceňuji odvahu a prozíravost při realizaci a veřejné prezentaci Galerie předků a Mapy dědečků. Tento oddíl práce má nejen obrovskou hodnotu v investicích do uspořádání velkého souboru dat – 100 skutečných předků ze všech koutů země – ale také skvostnou formu, skrývající se za zdánlivě dokumentačním poskládání fotografií a krátkými informacemi. Druhou polovinou velkého plakátu (2x3m) je silně formálně kontrastující společný snový zápis/kresba potomků. To je výzkum a jeho bilance v praxi, navíc prezentovaná velkolepě na veřejných místech v centrech Prahy a Brna. Veškerá práce vznikla ve spolupráci s dětmi a jejich rodiči a dalšími účastníky společné akce. Jen si představme, co je skryto za stovkou fotografií dědečků..., mnohorozměrná činnost má aspekty společenské, historické, kulturní, rodinné, osobní i nadčasové.

Domnívám se, že máme před sebou obdivuhodnou práci, která utrpěla rány způsobené nekončícím nadšením Zuzany Adamové pro téma, obětavou, až trýznivě rozsáhlou činností, která nemá téměř naději na usebranost. Touha po souvislostech přinesla několik vrcholů, celek se však chvěje.

Práce splňuje zadání tématu i oborové nároky na diplomovou práci.

Práci doporučuji k obhajobě

Ivan Špirk, Praha 1. 9. 2020